

Вивчення української мови та літератури в ліцеях, гімназіях, колегіумах, ОПП «Середня освіта. Українська мова і література» зі спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література), перелік компонент ОПП (нормативний термін навчання 3 роки 10 місяців), ВК13, 2,5 кредити, викладач - Романишина Н.В., д. пед. н., професор, завідувач кафедри української літератури

Курс є доповненням дисциплін психолого-педагогічного, мовознавчого та літературознавчого циклу професійної підготовки бакалаврів

Мета курсу: готувати студента філологічного факультету до практичної діяльності, поглибленого, професійно зорієнтованого викладання української мови і літератури в гімназіях та ліцеях, виховання учнів, начитаних, креативних, мотивованих, здатних до літературної творчості, професіоналізації упродовж життя

У результаті вивчення курсу студенти повинні **знати**:

- напрямки сучасної трансформації загальної середньої освіти, зокрема структурної перебудови, виокремлення гімназій (базова школа для учнів 5-9 класів) та ліцеїв (старша трирічна профільна школа для учнів 10-12 класів);
- теорію методики викладання української літератури та шкільного літературознавства;
- оновлення змісту навчання української літератури на рівнях: адаптаційному, базового предметного навчання, стандарту, академічного, профільного;
- методику навчання української літератури як базового загальноосвітнього та профільного предмету;
- особливості початкової професійної спеціалізації в межах профілю української філології;
- дидактичний потенціал прикладної спрямованості шкільного курсу української літератури;
- нові підходи до організації освітнього процесу в гімназії, ліцеї, сучасні методи, форми, засоби, технології навчання української літератури;
- складові та технологію оцінювання навчальних досягнень із української літератури в гімназіях та ліцеях

У результаті вивчення курсу студенти повинні **вміти**:

- забезпечувати вивчення української літератури за різними профілями, навчальними планами та програмами гімназій, ліцеїв;
- наступність між базовим та профільним навчанням української літератури;
- впроваджувати особистісно зорієнтований, компетентнісний, діяльнісний підходи у навчання української літератури, розвивати критичне мислення, творчі здібності, навички самостійної роботи;
- організовувати навчання на засадах міждисциплінарного синтезу, об'ємного поліпредметного системного бачення;

-розробляти факультативні, авторські курси за вибором, включаючи інтегральні, проблемно орієнтовані, національної *спрямованості*, цікаві молодому поколінню;
-реалізувати принципи індивідуалізації і диференціації у навчанні української літератури у гімназіях та ліцеях;
-створювати умови для навчання учнів відповідно до нахилів, професійних інтересів та намірів щодо здобуття подальшої літературної освіти

Вивчення курсу сприяє формуванню таких **загальних (ЗК)** та **фахових компетентностей (ФК)** спеціальності, відповідно до ОПП «Середня освіта. Українська мова і література»:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та усвідомлення специфіки професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях

ФК 1. Здатність формувати в здобувачів середньої освіти предметні компетентності.

ФК 2. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно зорієнтований, діяльнісний, компетентнісний та ін.) до викладання української мови та літератури на підставі передового українського й міжнародного досвіду, ефективні методи й освітні технології навчання.

ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів із української мови та літератури, аналізувати особливості сприйняття й засвоєння учнями навчальної інформації з метою корекції та оптимізації освітнього процесу.

ФК 4. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури в ЗЗСО, практиці навчання української мови й літератури.

ФК 11. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання української мови та з літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у освітньому процесі

ФК 13. Здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять.

Вивчення курсу сприяє досягненню заявлених у освітній програмі **програмних результатів навчання (ПРН)**:

ПРН 1. На основі знань із фундаментальних та професійно зорієнтованих дисциплін, а також практичної підготовки здатний організувати навчальний процес у ЗЗСО (співпрацю в команді), реалізувати професійно-практичні засади навчання української мови та літератури, керувати пізнавальною діяльністю здобувачів середньої освіти, формувати в них предметні компетентності; володіє професійними якостями учителя-

філолога; здатний учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію

ПРН 5. На основі знань із фундаментальних та професійно зорієнтованих дисциплін, а також практичної підготовки здатний застосовувати профільні знання у розробці уроків, проектувати зміст уроків, пізнавальну діяльність здобувачів середньої освіти, реалізацію міжпредметних зв'язків; діяльність предметного гуртка, факультативу, створювати елективні курси; аналізувати підручники, посібники, дидактичні матеріали, методичну літературу з метою проектування цілісного навчально-виховного процесу. ПРН 6. На основі знань із дисциплін психолого-педагогічного циклу, а також практичної підготовки здатний застосовувати сучасні педагогічні технології у навчально-виховному процесі; розробляти уроки відповідно до обраної технології навчання. ПРН 7. В умовах педагогічної діяльності на основі методичної компетентності та аналізу передового педагогічного досвіду здатний шукати нові форми і методи навчання та здійснювати їх апробацію; проводити педагогічний експеримент; розробляти конспекти нетрадиційних уроків; аналізувати психолого-педагогічні особливості здобувачів середньої освіти різних вікових груп

ПРН 11. На основі знань із фундаментальних та професійно зорієнтованих дисциплін здатний використовувати методи й методики діагностування навчальних досягнень здобувачів середньої освіти з української мови та літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід їхнього самовизначення, підготовки до майбутньої професії; здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх розв'язання.

ПРН 14. На основі знань із фундаментальних та професійно зорієнтованих дисциплін має сформоване критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань; керується у своїй діяльності принципами толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

Електронна пошта викладача для консультацій: kul@rshu.edu.ua